

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

Zkušební okruhy pro Státní závěrečnou zkoušku v bakalářském studijním programu Právní specializace obor Právo a mezinárodní obchod v akademickém roce 2012/2013

zkušební období:
JARO 2013 - ZÁŘÍ 2013 - LEDEN 2014

POVINNÝ PŘEDMĚT: **MEZINÁRODNÍ PRÁVO SOUKROMÉ A** **OBCHODNÍ**

1. Mezinárodní právo soukromé (společenské podmínky vzniku, historický vývoj, stávající doktríny, pojem, předmět, struktura, nová dimenze MPS související se vstupem do EU).
2. Prameny, metody, normy úpravy mezinárodního práva soukromého. Tzv. evropský justiční prostor.
3. Metoda kolizní – charakteristika, prameny úpravy, vybrané problémy zvláštní části kolizního práva – osoby, právní úkony a související otázky.
4. Metoda kolizní – charakteristika, prameny úpravy, vybrané problémy zvláštní části kolizního práva – kolizní závazková práva (pohled ZMPS, Římské úmluvy a nařízení Řím I).
5. Metoda kolizní – charakteristika, prameny úpravy, vybrané problémy zvláštní části kolizního práva – kolizní věcná práva.
6. Dopad norem práva veřejného na soukromoprávní vztah s mezinárodním prvkem.
7. Řešení sporů v mezinárodním obchodě – obecně včetně ADR.
8. Řešení sporů před soudy obecnými – zásady, prameny (včetně evropských), mezinárodní pravomoc, uznání, vykonatelnost, výkon.
9. Mezinárodní rozhodčí soudnictví – obecná charakteristika, prameny, základní druhy, výhody a nevýhody.
10. Mezinárodní rozhodčí soudnictví – obecná charakteristika, vztah soudů obecných a rozhodčích (zrušení rozhodčího nálezu, odepření výkonu, odepření uznání a výkonu), uznání a výkon.
11. Pojetí práva mezinárodního obchodu, tři roviny úpravy MPO a jejich regulace. Lex mercatoria.
12. Mezinárodní ekonomické právo – pojem, prameny úpravy, subjekty (státy a mezinárodní organizace), význam WTO pro regulaci mezinárodního obchodu.
13. Světová obchodní organizace – vývoj od GATT 1947 po WTO, rozdíly, struktura WTO, struktura dohod WTO, obsah dohod, DOHA round a jeho výsledky.
14. Regulace vnějších obchodních styků EU. Smluvní a autonomní nástroje obchodní politiky EU.
15. Metoda přímá a její využití v oblasti regulace mezinárodní koupě a prodej. Úmluva OSN o smlouvách o mezinárodní koupi zboží – základní vymezení, aplikační předpoklady, vyplnění mezer (vztah s metodou kolizní), analýza článku 9, analýza článku 7 a 8.

16. Úmluva OSN o smlouvách o mezinárodní koupi zboží – vznik kupní smlouvy, práva a povinnosti prodávajícího. Analýza INCOTERMS včetně jejich významu pro úpravu dodací podmínky.
17. Úmluva OSN o smlouvách o mezinárodní koupi zboží Práva a povinnosti kupujícího. Analýza platební podmínky včetně prostředků platebního styku.
18. Úmluva OSN o smlouvách o mezinárodní koupi zboží – porušení smlouvy, nároky vyplývající z porušení, vyloučení odpovědnosti za náhradu škody.
19. Vstup na cizí trhy – joint ventures, mezinárodní distributorská smlouva, mezinárodní smlouva o obchodním zastoupení, mezinárodní franchising.
20. Financování mezinárodních obchodních transakcí – mezinárodní faktoring, mezinárodní forfaiting. Státní podpora exportu. Dokumentární způsoby plateb.
21. Mezinárodní přeprava. Analýza typů a jejich právní regulace. Vztah kupní a přepravní smlouvy – analýza dodací podmínky.
22. Soukromoprávní pohled na investice: mezinárodní dodávka investičních celků. Veřejnoprávní pohled na investice: ochrana investic a řešení sporů.
23. Kontrola a inspekce v oblasti mezinárodního obchodu. Význam kontroly v kupních (a i dalších smlouvách) – analýza reklamačního procesu s možností využití externí kontroly.
24. Mezinárodní transfer technologií – licenční smlouva, konzultační smlouva, manažerská smlouva.

POVINNÝ PŘEDMĚT: PRÁVO EVROPSKÉ UNIE

1. Vývoj Evropské unie a Evropských společenství. Vznik Evropských společenství v 50. letech 20. století. Zakládající členové a jednotlivá rozšíření. Důvody a okolnosti vzniku Evropské unie. Splynutí Evropské unie a Evropského společenství. Budoucnost Evropské unie. Jiné evropské mezinárodní organizace.
2. Povaha Evropské unie a dřívějších Evropských společenství. Evropská unie jako mezinárodní vládní organizace s nadnárodními rysy. Evropská unie ve srovnání s jinými mezinárodními organizacemi a s federacemi.
3. Instituce (orgány) Evropské unie. Evropský parlament, Rada, Evropská rada, Komise, Soudní dvůr a další soudy Evropské unie. Jejich složení, ustavování a role ve srovnání s typickými státními orgány. Evropské volby.
4. Primární právo Evropské unie. Přehled zřizovacích smluv a jejich vývoj. Smlouva o Ústavě pro Evropu a Lisabonská smlouva. Zřizovací smlouvy jako pramen mezinárodního práva. Primát práva Evropské unie. Jazykový režim Evropské unie.
5. Sekundární právo Evropské unie. Povaha nařízení a jeho postavení vůči vnitrostátnímu právu. Povaha směrnice, její základní účel, důvody a meze přímého účinku a nepřímý účinek. Rozhodnutí. Publikace práva Evropské unie.
6. Legislativní procedury v Evropské unii. Výsledky legislativního procesu. Role Komise, Rady a Evropského parlamentu v legislativním procesu. Jednotlivé typy legislativních procedur. Demokratický deficit. Rozhodování v Radě a Evropské radě.
7. Žalobní řízení před Soudním dvorem a Tribunálem. Žaloba na porušení smlouvy a jí předcházející řízení komise. Prosazování práva Evropské unie vůči členskému státu pokutami. Žaloba na neplatnost a nečinnost.
8. Řízení o předběžné otázce. Smysl řízení o předběžné otázce. Soudy oprávněné a povinné k položení předběžné otázky. Obsah předběžné otázky a její význam pro dotazující se soud a další soudy členských států.
9. Volný pohyb zboží mezi členskými státy. Zákaz cel a dávek s obdobným účinkem. Zákaz daňové diskriminace Zákaz množstevních omezení a opatření s rovnocenným účinkem a výjimky z něj. Harmonizace zbožívého práva členských států.

10. Celní unie. Zákaz cel a dávek s obdobným účinkem uvnitř Evropské unie. Jednotná vnější celní politika navenek. Její limity v právu Světové obchodní organizace. Výkon celní politiky členskými státy.
11. Volný pohyb (fyzických) osob. Povaha této svobody. Pořádková omezení. Zákaz diskriminace v přístupu k zaměstnání a osobnímu podnikání. Uznávání kvalifikace. Daňový režim a sociální zabezpečení migrantů.
12. Volný pohyb služeb, kapitálu a plateb. Volné poskytování a přijímání služeb mezi členskými státy. Svoboda investic kapitálu mezi členskými státy. Volná úhrada plateb za zboží, služby a v souvislosti s migrací pracovníků a investicemi kapitálu.
13. Ochrana hospodářské soutěže na vnitřním trhu Evropské unie. Soutěžní právo Evropské unie. Základní právní instituty. Role Komise. Vztah evropského soutěžního práva a soutěžního práva členských států. Kontrola státních podpor a zadávání veřejných zakázek.
14. Společná zahraniční, bezpečnostní a obranná politika Evropské unie. Spolupráce justiční a vnitřní ve věcech civilních, azylových a vízových, cizineckých, policejních a trestních. Vývoj role Evropské unie od Maastrichtské přes Amsterdamskou po Lisabonskou smlouvu.
15. Přednost práva Evropské unie, resp. dříve práva Evropských společenství před právem národním členských států. Přímý účinek.
16. Občanství Evropské unie jako základ volného pohybu osob v Evropské unii.
17. Společná obchodní politika Evropské unie. Vymezení, zásady společné obchodní politiky, rozdělení pravomocí mezi Evropské unie a členské státy.
18. Společná obchodní politika Evropské unie. Autonomní nástroje, problematika cel, dovoz a vývoz zboží do Evropské unie.
19. Společná obchodní politika Evropské unie. Smluvní nástroje, přehled, vztahy Evropské unie k nejvýznamnějším obchodním partnerům, Evropský hospodářský prostor, vztahy k rozvojovým zemím, asociační a evropské dohody.
20. Společná obchodní politika Evropské unie. Dovolená omezení mezinárodního obchodu, ochranná opatření (ochrana proti obchodním překážkám, opatření proti dumpingu, opatření proti státním podporám).
21. Právní postavení České republiky před a po vstupu do Evropské unie. Srovnání právní úpravy obchodu s členskými státy Evropské unie (přehled) a regulace mezinárodního obchodu s nečlenskými státy, pravomocí České republiky v oblasti mezinárodního obchodu.

VOLITELNÝ PŘEDMĚT: MEZINÁRODNÍ EKONOMICKÉ PRÁVO

1. Pojem mezinárodního ekonomického práva. Mezinárodní ekonomické právo jako součást mezinárodního práva veřejného.
2. Mezinárodní ekonomické právo – subjekty, prameny, zkoumaná problematika.
3. Mezinárodní smlouva jako pramen mezinárodního ekonomického práva, její závaznost pro vnitrostátní subjekty. Proces sjednávání a vstupu v platnost mezinárodní smlouvy (podpis, ratifikace).
4. Stát jako subjekt mezinárodního práva veřejného.
5. Mezinárodní organizace jako subjekt mezinárodního práva veřejného.
6. ES/EU. Přednost práva ES(EU) před vnitrostátním právem členského státu (pramen této zásady, její dosah a způsob uplatňování).
7. ES/EU. Prameny. Vztahy jednotlivých pramenů. Přímý účinek mezinárodních smluv.
8. OSN a její aktivity v oblasti mezinárodních ekonomických vztahů.
9. Mezinárodní komoditní dohody a organizace.
10. Světová obchodní organizace – WTO. Historie, orgány.
11. GATT 1947 v. GATT 1994.

12. GATT 1994 – analýza dohody z pohledu její struktury (liberalizace v. výjimky).
13. MFN – analýza doložky nejvyšších výhod a její odraz v dohodách WTO.
14. MFN a národní doložka: jejich odraz v dohodách WTO.
15. Přehled a analýza mnohostranných dohod napojených na GATT 1994.
16. Zemědělství z pohledu regulace WTO.
17. GATS – analýza dohody.
18. TRIPS – analýza dohody.
19. Řešení sporů v rámci WTO.
20. Rozvojové státy a jejich právní postavení v rámci WTO.

VOLITELNÝ PŘEDMĚT: OBCHODNÍ PRÁVO

1. Pojem, předmět, systém, prameny obchodního práva, jeho vztah k ostatním odvětvím soukromého práva (charakteristika obchodněprávních vztahů, způsob jejich právní regulace, pravidla chování v obchodním právu a jejich zachycení v právních předpisech, působnost těchto předpisů a vzájemné vztahy mezi nimi, judikatura, obchodní zvyklosti).
2. Zásady soukromého práva a jejich projevy v obchodním právu, speciální zásady, které se uplatňují v jednotlivých oblastech obchodního práva.
3. Subjekty obchodněprávních vztahů – základní přehled, jednání podnikatele, obchodní rejstřík.
4. Právo hospodářské soutěže (obecná problematika soutěžního chování, systematika a prameny soutěžního práva, charakteristika jednotlivých součástí soutěžního práva, typické formy nekalého soutěžního jednání, typické formy jednání narušujícího rovné soutěžní prostředí).
5. Přehled právní úpravy nekalé soutěže (generální klauzule a její funkce, zvláštní skutkové podstaty, právní prostředky ochrany proti nekalé soutěži).
6. Obchodní společnosti a družstva (základní charakteristika obou skupin právních forem podnikání, jejich společné a rozdílné znaky, právní úprava).
7. Obchodněprávní vztahy vznikající v obchodních společnostech a družstvech (právní postavení společníků obchodních společností a členů družstev, ochrana těchto společníků a členů, jejich vztah ke společnosti a družstvu, vztahy členů orgánů společností a družstev k těmto subjektům, vztahy dalších osob k obchodním společnostem, charakter společenské smlouvy a stanov, charakter rozhodnutí valných hromad obchodních společností a členských schůzí družstev).
8. Vznik obchodněprávních vztahů (obchodněprávní vztahy ze smluv, ze zákona, z rozhodnutí státního orgánu, z porušení práva, z jiných právních skutečností).
9. Zánik práv a povinností v obchodněprávních vztazích (zánik obchodních závazků, zánik účasti na obchodních společnostech a družstvech).
10. Zajištění obchodních závazkových vztahů.
11. Vztah obchodního zákoníku a občanského zákoníku, druhy obchodních závazkových vztahů.
12. Charakteristika kupní smlouvy a smlouvy o dílo.

VOLITELNÝ PŘEDMĚT: OBČANSKÉ PRÁVO HNOTNÉ A PROCESNÍ

1. Pojem, předmět a systém občanského práva, jeho postavení v systému práva, základní zásady.
2. Prameny a normy občanského práva.
3. Právní skutečnosti v občanském právu, pojem, druhy, právní úkony, následky vadných právních úkonů.
4. Čas jako právní skutečnost.
5. Občanskoprávní vztah, pojem, prvky, druhy, vznik.
6. Vlastnické právo, nabývání, zánik, ochrana.
7. Věcná práva k věci cizí, držba.
8. Spoluvlastnictví podílové. Společné jmění manželů.
9. Závazkové právní vztahy, pojem, typy, druhy.
10. Zajištění, změna a zánik závazků.
11. Závazky z právních úkonů, smlouvy.
12. Právní odpovědnost. Odpovědnost za škodu, způsob, rozsah a obsah náhrady škody.
13. Bezdůvodné obohacení.
14. Dědění.
15. Pojem občanského práva procesního a občanského procesu. Prameny občanského práva procesního.
16. Základní zásady občanského soudního řízení - pojem, funkce, přehled.
17. Subjekty občanského soudního řízení.
18. Podmínky občanského soudního řízení.
19. Řízení na soudu 1. stupně.
20. Dokazování.
21. Soudní rozhodnutí.
22. Řádné opravné prostředky.
23. Mimořádné opravné prostředky.
24. Pojem a funkce řízení o výkon rozhodnutí, tituly pro výkon rozhodnutí, základní zásady vykonávacího řízení.
25. Druhy a způsoby soudního výkonu rozhodnutí.
26. Organizace soudů a její základní zásady.

Pozn.:

Předmětem státní závěrečné zkoušky z předmětu Občanské právo hmotné a procesní je platná a účinná právní úprava, znalost nového občanského zákoníku nebude vyžadována.

Poslední revize kateder: 30. 11. 2012

